

REFERAT Udvalget for regional udvikling d. 05-11-2024

Mødedato   Tirsdag d. 05. november 2024 kl. 11:00

Mødested   Mødelokale 6

Mødedeltagere   Michael Nielsen, C, Kim Johansen, A, Anne Marie Geisler Andersen,
B, Jens Wistoft, V, Tage Petersen, V, Preben Friis-Hauge, V, Lars Erik
Hornemann, V, Karsten Uno Petersen, A (Fravær), Karsten Fogde,
SF, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Elin Søndergaard, A

Indholdsfortegnelse

Halvårsorientering fra trafikkselskaberne #.....	3
Godkendelse af kapacitetsfastsættelse på gymnasierne for skoleåret 2025/26.....	5
Orientering om analysen "Frafald på erhvervsuddannelser i Region Syddanmark" #.....	9
Godkendelse af resultatkontrakt med Det Syddanske EU-kontor 2025-2026.....	11
Godkendelse af Region Syddanmarks finansiering af Region Sønderjylland-Schleswig 2025.....	13
Godkendelse af letter of intent vedr. "Alliance for bygning af krigsskibe på Fyn"	15
Godkendelse af samarbejdsaftale mellem Vejle Kommune, DGI og Region Syddanmark om DGI L.....	18
Godkendelse af initiativ til fremme af samarbejde mellem kulturhuse i Syddanmark.....	20
Orientering om kultur for unge på landet #.....	22
Eventuelt.....	24
Næste møde.....	25
Underskriftsside.....	26

Punkt 1: Halvårsorientering fra trafikskaberne

21/60153

Resumé

Som led i årshjulet for dialogen mellem udvalget og trafikskaberne, vil trafikskabernes ledelser orientere om trafikskabernes arbejde med udvikling til mobilitetselskab, økonomi og drift, den grønne omstilling, samarbejde om fælles drift og nye samarbejdsområder. Der lægges op til, at orienteringen drøftes med trafikskabernes ledelser i Udvalget for Regional Udvikling.

Sagsfremstilling

Med de justerede principper for den regionale busstrafik, vedtaget i regionsrådet den 22. juni 2020, er der et godt udgangspunkt for trafikskabernes tilrettelæggelse af den regionalt finansierede kollektive busstrafik.

Den regionale kollektive trafik i Syddanmark er generelt økonomisk og passagermæssigt udfordret. Det skyldes strukturelle udfordringer i form af faldende passagergrundlag og passagerindtægter, bl.a. på grund af faldende ungdomsårgange og højere bilejerskab, kombineret med, at trafikskaberne fortsat er ramt af høje omkostninger.

Med budgetaftalen for 2023 blev det på baggrund af trafikskabernes økonomiske udfordringer besluttet at give trafikskaberne en akut håndsrækning, og herudover – i overensstemmelse med Region Syddanmarks styringsmodel for den regionale busstrafik – at give de to trafikskaber en årrække til at rette op på økonomien, så hvert af selskaberne ultimo 2026 maksimalt har et underskud på budgetudligningssaldoen på 20 mio. kr.

Den direkte dialog mellem Udvalget for Regional Udvikling og trafikskabernes sker på to årlige udvalgsmøder, i henholdsvis maj og november.

På det halvårslige orienteringsmøde med udvalget vil trafikskaberne særligt orientere om forestående større udbud af den regionale kollektive busstrafik, samt hvordan trafikskaberne arbejder på at udvikle sig til være mobilitetselskaber. Der vil desuden som vanligt bl.a. blive orienteret om:

- Status på økonomi og passagerudvikling, herunder status på budgetudligningsmodellen.
- Øvrige planer for udbud, optionsudnyttelser, rutejustering og den grønne omstilling.
- Planer for tiltag ift. at imødegå de aktuelle økonomiske udfordringer, bl.a. ifht. budgetaftalen for 2023.

I bilag 1 er angivet de vigtigste tal vedrørende selskabernes økonomi og passagerudvikling.

Formænd og direktører for de to trafikskaber er indbudt til drøftelsen. Direktør Rasmus Bach Mandø, FynBus, og fungerende direktør Michael Aagaard, Sydtrafik, vil på mødet give en præsentation og deltage i drøftelserne. De to selskabers formandskaber er ved mødet desuden repræsenteret ved de to udvalgsmedlemmer Preben Friis-Hauge (formand i Sydtrafik) og Kim Johansen (næstformand i FynBus), der også deltager i drøftelserne.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke som udgangspunkt har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At sagen drøftes.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Udvalget drøftede sagen.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - Status for den kollektiv trafik november 2024.pdf

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 2: Godkendelse af kapacitetsfastsættelse på gymnasierne for skoleåret 2025/26

24/47389

Resumé

Børne- og Undervisningsministeriet skal fastsætte optagelseskapaciteten for landets gymnasier for skoleåret 2025/26. Regionerne inddrages i ministeriets kapacitetsfastsættelse undervejs. Administration lægger i denne sag op til, at denne inddragelse ligesom de sidste to år finder sted på administrativt niveau med afsæt i politisk vedtagne principper for kapacitetsfastsættelse. Det indstilles, at udvalget anbefaler regionsrådet at fastholde to af de tre principper fra de forudgående år og lade det tredje princip om elevsammensætning bortfalde.

Sagsfremstilling

Børne- og Undervisningsministeriet (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet) skal i de første tre år med de gældende elevfordelingsregler fastsætte optagelseskapaciteten for landets gymnasier, første gang for skoleåret 2023/24. Fra og med skoleåret 2026/27 overgår denne opgave til regionerne.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har den 30. august 2024 offentliggjort kapacitetstal for alle landets gymnasier (stx, hf, hhx og htx) for skoleåret 2025/26.

De udmeldte kapacitetstal er ikke udtryk for skolernes endelige kapacitet i skoleåret 2025/26, men derimod såkaldte beregningstekniske kapaciteter. Institutionerne har siden udmeldingen haft fire uger til at afgive bemærkninger, hvorefter STUK - med inddragelse af regionerne - vil tage stilling til, om kapaciteterne skal op- eller nedjusteres. STUK udmelder de foreløbige kapaciteter senest den 1. februar 2025, mens de endelige kapacitetstal udmeldes senest den 15. maj 2025, når søgetallene er kendte.

Vedlagt som bilag er en oversigt over beregningsteknisk kapacitet 2025/26, ansøgertal pr. 1. marts 2024 og optagelsestal pr. 5. september 2024 for alle gymnasiale afdelinger i Syddanmark (med afdeling forstås én geografisk lokation. De fleste institutioner består kun af én afdeling, mens nogle få institutioner har afdelinger i flere byer).

Overvejelser om de beregningstekniske kapaciteter

De beregningstekniske kapaciteter for skoleåret 2025/2026 svarer til de endelige kapaciteter for indeværende skoleår (2024/2025), der blev fastsat den 24. april 2024.

Ansøgerpopulationen i Syddanmark forventes at have omtrent samme størrelse i 2025 som i 2024. Dette baserer sig på en fremskrivning af antal unge, hvor antallet af 15-16-årige (målgruppen for stx, hhx, htx og pre-ib) forventes at falde med én procent, mens antallet af 16-19-årige (målgruppen for hf) forventes at stige med én procent fra 2024 til 2025. Derudover antages, at andelen af de 15-19-årige, der søger en gymnasial uddannelse, vil være uændret.

Hvis disse antagelser holder stik, vurderes der samlet set at være tilstrækkelig kapacitet til næste års rettidige ansøgere til de gymnasiale uddannelser med de udmeldte beregningstekniske kapaciteter. Som det fremgår af nedenstående tabel, er der ni procent overskudskapacitet på tværs af de gymnasiale uddannelser i Syddanmark, når det forventede antal ansøgere pr. 1. marts 2025 sammenholdes med den beregningstekniske kapacitet for skoleåret 2025/26. Som det fremgår af tabellen neden for, dækker dette dog over en variation på tværs af uddannelser.

Tabel 1. Beregningsteknisk kapacitet og søgetal (ministeriets opgørelser)

	BTK*	Ansøgere 2024	Forventede ansøgere 2025**	Ledig kapacitet
stx	5126	4934	4885	5%
hhx	3230	3062	3031	6%
hf	2508	2068	2089	17%
htx	784	584	578	26%
pre-ib	259	223	221	15%
Total	11907	10871	10804	9%

*Beregningsteknisk kapacitet 2025/2026

**Beregnet på baggrund af den forventede udvikling i antal syddanske unge i målgruppen for den pågældende uddannelse fra 2024 til 2025.

Der vil forventeligt opstå behov for justeringer af kapacitetstallene, når søgetallene er kendte, dvs. i overgangen fra de foreløbige til de endelige kapaciteter. Det kan være justeringer i både opadgående og nedadgående retning. Først på dette tidspunkt kan der tages højde for eventuelle ændringer i søgemønstrene for de rettidige ansøgere.

Proces for inddragelse af regionen i kapacitetsfastsættelsen

STUK har tilkendegivet, at det er op til hver enkelt region at afgøre, hvordan den regionale inddragelse skal foregå. Administrationen foreslår ligesom de foregående år, at der i Syddanmark afgives et administrativt bidrag til kapacitetsfastsættelsen for de enkelte institutioner og afdelinger med udgangspunkt i principper, der behandles politisk i regionsrådet.

Administrationens forslag skal ses i lyset af, at bidraget baserer sig på et omfattende datamateriale, herunder historiske søgetal, udvikling i antal unge og institutionernes indberetninger for samtlige 88 gymnasiale uddannelsesstilbud i regionen.

Principper for kapacitetsfastsættelsen

Administrationen foreslår, at to af de tre principper, der lå til grund for regionens indspil til kapacitetsfastsættelsen for skoleårene 2023/24 og 2024/25 videreføres.

1. Kapacitetsfastsættelsen foregår under hensyntagen til, at ansøgere så vidt muligt skal kunne komme ind på den ønskede uddannelse lokalt.
2. Større afdelinger i større byer sættes til en kapacitet, der muliggør en vis elevfordeling til mindre afdelinger beliggende i tyndere befolkede oplandsområder.

Administrationen foreslår, at det tredje princip om elevsammensætning bortfalder.

3. Større afdelinger i større byer sættes til en kapacitet, der muliggør en mindre elevfordeling til andre afdelinger i samme by med skæv, eller begyndende skæv, elevsammensætning.

De tre principper flygter med regionsrådets tidligere kapacitetsstyringspolitik (før skoleåret 2023/24) over for de almengymnasielle institutioner, som har haft til hensigt at understøtte elevgrundlaget for mindre afdelinger beliggende i tyndere befolkede områder og at understøtte afdelinger med skæv elevsammensætning ift. det omkringliggende samfund.

Det er imidlertid administrationens vurdering, at den gældende elevfordelingsmodel ikke rummer instrumenter, der retter sig direkte mod at sikre en mere balanceret elevsammensætning på gymnasierne. Det skyldes, at regeringen, inden de nye regler for elevfordeling trådte i kraft, afskaffede forældreindkomst som elevfordelingskriterium.

Et hensyn til elevsammensætning kan således alene opnås via kapacitetsstyring – altså ved at sænke kapaciteten på nærtliggende gymnasier. Administrationens erfaring fra de seneste to års elevfordeling viser dog, at ministeriet ikke vil imødekomme ønsker om kapacitetsbegrænsninger af hensyn til elevsammensætning. Ministeriet begrundede dette med bortfaldet af forældreindkomst som fordelingskriterium.

Det bemærkes, at effekten af kapacitetsbegrænsninger både på elevsammensætning og fordeling til små gymnasier i tyndbefolkede områder vil være behæftet med en del usikkerhed, da den afhænger af søgemønstrene. Dette er imidlertid ikke anderledes end situationen før de gældende elevfordelingsregler. Eleverne har dog i højere grad end tidligere – og i 2024 i en udvidet tidsperiode - mulighed for at foretage omvalg, hvilket underminerer effekten af elevfordelingen yderligere.

De tre principper har været drøftet i de fire gymnasiesamarbejder i regionen, hvor det tredje princip grundet de beskrevne forhold fik en blandet modtagelse.

Af regeringens nye uddannelsesudspil ”Flere i gymnasiet” fremgår, at der skal udvikles en konkret elevfordelingsmodel målrettet elevsammensætning. I så fald vil regionsrådet igen skulle tage politisk stilling på området. Der er imidlertid ikke udsigt til væsentlige lovændringer på området for næstkommende skoleår.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler regionsrådet:

At det godkendes, at den regionale inddragelse i kapacitetsfastsættelsen på de syddanske gymnasier for skoleåret 2025/26 foregår på administrativt niveau med afsæt i politisk vedtagne principper.

At det godkendes, at det første og det andet princip fra de sidste to år fastholdes.

At det godkendes, at det tredje princip om elevsammensætning bortfalder.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag: Kapacitetstal, søgetal og optagelsestal

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 3: Orientering om analysen "Frafald på erhvervsuddannelser i Region Syddanmark"

23/57462

Resumé

Der redegøres for analysen "Frafald på erhvervsuddannelser i Region Syddanmark", der er udarbejdet i forbindelse med projektet "Kvalificeret Arbejdskraft til Fyrtårn Syd – Uddannelse". Region Syddanmark deltager i projektet sammen med UdviklingsRåd Sønderjylland, Business Esbjerg, Trekantområdet Danmark, Work Live Stay, EUC Lillebælt, EUC Syd, Hansenberg og Rybners.

Sagsfremstilling

Region Syddanmark deltager i projektet "Kvalificeret Arbejdskraft til Fyrtårn Syd – Uddannelse" sammen med UdviklingsRåd Sønderjylland, Business Esbjerg, Trekantområdet Danmark, Work Live Stay, EUC Lillebælt, EUC Syd, Hansenberg og Rybners. For at understøtte aktiviteterne vedr. faglært arbejdskraft har administrationen udarbejdet analysen "Frafald på erhvervsuddannelser i Region Syddanmark". Projektet sætter blandt andet fokus på at øge optaget og fastholde dem, der er optaget på erhvervsuddannelserne og imødekomme den stigende efterspørgsel efter faglært arbejdskraft. Analysen bidrager med et vidensgrundlag til dette arbejde.

Formålet med analysen er at få indsigt i frafald fra erhvervsuddannelserne i Region Syddanmark. Analysen er første del af analysen "Frafald på erhvervsuddannelser i Region Syddanmark". Den første del af analysen, baseret på en særkørsel af registerdata fra Danmarks Statistik, giver indsigt i omfanget af frafald samt hvilke grupper, der har mest frafald. Denne del kan hjælpe med at identificere problemets størrelse og de specifikke grupper, der er i risiko. Med den anden del, som endnu ikke er udarbejdet, og som anvender en kvalitativ metode, er det ambitionen at opnå en bedre forståelse af årsagerne til frafald for dermed at opnå indsigt i, hvordan frafald bedst kan forebygges.

Analysen er baseret på en særkørsel af registerdata fra Danmarks Statistik. En sammenfatning af analysens hovedpointer og en kort gennemgang af metode findes i analysen på henholdsvis side 3 og 26. Analysen er vedlagt som bilag.

Hovedpointerne fra analysen er:

1. Frafaldsprocenten varierer på tværs af forløb og hovedområder: For optaget i årene 2022-2023 og status efter 1 år, viser data, at hovedområdet "fødevarer, jordbrug og oplevelser" har det højeste frafald med 15,8%. Dernæst følger hovedområdet "omsorg, sundhed og pædagogik" (13,7%), derefter "teknologi, byggeri og transport" (10,4%), mens "kontor, handel og forretningsservice" er på 8,5%. Ved grundforløb 2 bliver forskellen mellem de fire hovedområder mindre. Det laveste frafald findes dog på hovedområdet "fødevarer, jordbrug og oplevelser". På hovedforløbet er frafaldet generelt mindre, men det er størst på hovedområdet "omsorg, sundhed og pædagogik".
2. Mænd har højere frafald end kvinder på grundforløbene: Der flest mænd der falder fra på grundforløb 1 og 2, mens der er flest kvinder der falder fra på hovedforløbet.
3. Yngre elever og elever med lavt uddannede forældre har højere frafaldsprocenter: Frafaldet er højere blandt yngre elever og dem med forældre, der en har grundskoleuddannelse som højest fuldførte uddannelsesniveau.
4. Mange frafaldne elever fortsætter ikke i anden uddannelse: En stor andel af de frafaldne elever, især inden for 'omsorg, sundhed og pædagogik' samt 'teknologi, byggeri og transport', fortsætter ikke i nogen form for

uddannelse. Derudover tyder det på, at jo senere elever falder fra, jo større tendens er der til, at de ikke søger ind i en ny uddannelse.

Administrationen ønsker at sikre, at kommunikationen og arbejdet omkring analysen er så præcis og fyldestgørende som muligt. Da første del af analysen hovedsageligt baserer sig på registerdata, der viser omfanget og fordelingen af frafald blandt forskellige grupper, kommunikeres der samlet om resultaterne, når del 2 af analysen er udarbejdet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Til orientering.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Rapport: "Frafald på erhvervsuddannelser i Region Syddanmark"

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 4: Godkendelse af resultatkontrakt med Det Syddanske EU-kontor 2025-2026

23/55114

Resumé

Den nuværende resultatkontrakt med Det Syddanske EU-kontor udløber ved udgangen af 2024. På den baggrund er der udarbejdet et forslag til en ny resultatkontrakt med kontoret for perioden 1. januar 2025 - 31. december 2026, som indstilles til godkendelse, samt at der bevilges 5.353.331,94 kr. som Region Syddanmarks andel af finansieringen af Det Syddanske EU-kontor i 2025 under forudsætning af, at de syddanske kommuner bevilger et tilsvarende beløb.

Sagsfremstilling

Den nuværende resultatkontrakt med Det Syddanske EU-kontor udløber ved udgangen af 2024. Derfor foreligger der nu et forslag til en ny resultatkontrakt for perioden 2025-2026.

Kontraktforslaget er udarbejdet efter dialog med KKR Syddanmark og Det Syddanske EU-kontor. Kontraktforslaget er vedlagt sammen med EU-kontorets strategi for 2024-2028.

I indstillingen foreslås, at der afsættes midler til Region Syddanmarks betaling af kontingent til EU-kontoret for 2025. Der kan i den forbindelse henvises til, at Regionsrådet den 24. juni 2024 godkendte en model for årlige 2 pct. besparelser fra 2025 og frem til og med 2030 i kontingentet til Det Syddanske EU-kontor. Der foretages fortsat PL-regulering af beløbet.

SDEO skal med kontraktforslaget bidrage til:

- Et samlet hjemtag på 70 mio. kr. til syddanske aktører.
- Indsendelse af i alt 90 EU-ansøgninger med syddanske aktører, herunder har minimum 30 ansøgninger deltagelse fra ejerkredsen og minimum 55 ansøgninger inden for de tre særligt prioriterede områder.
- Indsendelse af minimum 4 signaturprojekt-ansøgninger, hvorved der forstås markante syddanske fyrtårnsprojekter, der er baseret på brede tværgående partnerskaber i regionen, og hvor projekterne rammer kernen af de kommunale og/eller regionale prioriteringer, og hvor kommuner og/eller regionen er væsentlige partnere i projekterne.
- Øget synlighed over for den øverste administrative ledelse og de politiske beslutningstagere i ejerkredsen.
- Skabe og fastholde et stærkt kendskab i Syddanmark til SDEO og SDEO's kerneydelser blandt andet via information og viden til kompetenceopbygning i Syddanmark og adgang til europæiske netværk, europæisk synlighed og samarbejde.

Det fremgår af kontraktforslaget, at SDEO særligt skal have fokus på områderne klima og grøn omstilling, sundhedsområdet og for så vidt angår kommunerne, erhvervsområdet. Herunder skal EU-kontoret løbende være i dialog med ejerkredsen om status på de strategiske prioriteringer inden for de nævnte områder mhp. at understøtte disse.

Det foreslås, at Regionsrådet alene afsætter midler for 2025 for nuværende i lyset af udspillet til en reform af sundhedsområdet, og at EU-kontoret i forbindelse med indgåelse af kontrakten oplyses om, at der er en risiko for, at Region Syddanmark må trække sig ud af kontrakten ved udgangen af 2025, såfremt regionerne ikke kan arbejde med regional udvikling fremover.

Baggrund

Det Syddanske EU-kontor blev etableret i 2007 og ejes og drives af Region Syddanmark og de 22 syddanske kommuner. Kontoret er organiseret som en forening "Foreningen EU og internationalt samarbejde Syddanmark". Ifølge vedtægterne er foreningens formål "at danne ramme for et fælles syddansk EU-kontor i Bruxelles, som understøtter implementeringen af kommunale og regionale strategier". Kontoret skal "udføre opgaver for medlemmerne i henhold til en resultatkontrakt, der præciserer arten og omfanget af opgaverne, som skal være til gavn for en åben kreds af virksomheder og institutioner i regionen og må ikke være i konkurrence med private virksomheder".

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler Regionsrådet:

At godkende resultatkontrakten med Det Syddanske EU-kontor for perioden 1. januar 2025 – 31. december 2026.

At bevilge 5.353.331,94 kr. fra bevillingsområdet Øvrige udgifter under Regional Udvikling til Region Syddanmarks andel af finansieringen af Det Syddanske EU-kontor i 2025 under forudsætning af, at de syddanske kommuner bevilger et tilsvarende beløb.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Et flertal anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Martin Schmidt Konradsen, (Ø), tog forbehold.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forslag til resultatkontrakt 2025-2026 SDEO

SDEO Strategi 2024-2028

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 5: Godkendelse af Region Syddanmarks finansiering af Region Sønderjylland-Schleswig 2025

24/7788

Resumé

Det indstilles, at Region Syddanmarks bidrag til Region Sønderjylland-Schleswig i 2025 fastholdes på 1.925.020 kr., og at dialogen med de sønderjyske kommuner om fordeling af dansk medfinansiering fortsættes.

Sagsfremstilling

Region Sønderjylland-Schleswig blev stiftet i 1997 som det første formelle grænseoverskridende samarbejde mellem danske og tyske lokale og regionale myndigheder. Sønderjyllands Amt var i sin tid på dansk side primus motor. Aftalen er senere overtaget af Region Syddanmark og senest revideret i 2022. Oprindeligt overtog Region Syddanmark en forpligtelse fra Sønderjyllands Amt til at yde et årligt bidrag i en fireårig periode. Denne forpligtelse udløb for mere end 10 år siden, men har alligevel optrådt i finansieringsbilag som et regionalt ”grundbidrag”.

Samarbejdets primære formål er at ”fremme det grænsenære dansk-tyske politiske arbejde, herunder vedrørende vilkårene på det grænseoverskridende arbejdsmarked, den grænseregionale udvikling og den kulturelle sammenhængskraft i Region Sønderjylland-Schleswig”.

Partnere, som medfinansierer samarbejdet, er på tysk side Stadt Flensburg, Kreis Nordfriesland, Kreis Schleswig-Flensburg, og på dansk side er det de sønderjyske kommuner og Region Syddanmark. Hertil kommer en projektportefølje, som i 2024 bestod af fx kulturaftale Region Sønderjylland-Schleswig, bidrag fra delstatsregeringen Slesvig-Holsten samt Interreg-6A projekter.

Det er et grundlæggende princip i samarbejdet, at finansieringen deles ligeligt mellem dansk og tysk side. I 2024 er det samlede bidrag fra de danske partnere på 2.629.100 kr. (fra dansk og tyske partnere i alt 5.258.200 kr.) Region Syddanmark bidrager i 2024 med 1,925 mio. kr. hvilket udgør ca. 73% af den danske finansiering.

Region Sønderjylland-Schleswigs bestyrelse lægger i 2025 op til et samlet dansk budget på 2.894.600 kr. (fra danske og tyske partnere i alt 5.789.200 kr.).

Med udgangspunkt i aftale om budget 2024 for Region Syddanmark og en række besparelser på Regional Udviklings område blev det på regionsrådsmødet den 24. juni 2024 besluttet, at dialogen om dansk finansiering af Region Sønderjylland-Schleswig fortsættes, og at Region Syddanmark for nuværende fastholder sit bidrag på maksimalt 1.925.020 kr. årligt.

Det foreslås på den baggrund, at Region Syddanmarks bidrag for 2025 fastholdes uændret i forhold til 2024. Hvis de sønderjyske kommuner bidrager med 969.580 kr., falder Region Syddanmarks andel af den danske medfinansiering til 67%. Det foreslås videre, at dialog med de sønderjyske kommuner om den fælles danske finansiering fortsættes.

Imidlertid er der med regeringens sundhedsudspil i efteråret 2024 opstået usikkerhed om de danske regioners mulighed for at deltage i grænseoverskridende samarbejde efter 2025. Regeringen har foreslået, at dette arbejde overføres til de danske kommuner, hvorefter det er usikkert om Region Syddanmark vil have hjemmel til at deltage i samarbejdet og

medvirke til dets finansiering. Derfor bør Region Sønderjylland-Schleswig varsles om, at der aktuelt er en risiko for, at Region Syddanmark må udtræde af samarbejdet efter 31. december 2025.

Klimavurdering

Der er ikke planlagt klimavurdering af sagen, idet den ikke har direkte betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Der indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler Regionsrådet:

At bidraget på 1.925.020 kr. fastholdes i 2025.

At dialog med de sønderjyske kommuner om fordeling af dansk medfinansiering fortsættes.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 6: Godkendelse af letter of intent vedr. "Alliance for bygning af krigsskibe på Fyn"

24/37811

Resumé

Et nationalt partnerskab for det maritime område er kommet med anbefalinger til regeringen vedr. bygning af krigsskibe til forsvaret. Med afsæt heri har Odense Kommune taget initiativ til en fynsk alliance med henblik på, at skabe opmærksomhed på potentialet ved at etablere en ny national krigsskibsproduktionsfacilitet på Odense Havn.

Odense Kommune har inviteret Region Syddanmark til at deltage i alliancen.

Sagsfremstilling

I maj 2024 afgav "Det nationale partnerskab for det maritime område" en rapport (vedlagt) med anbefalinger til regeringen vedr. mulighederne for at opbygge og fastholde en national skibsbygningskapacitet i Danmark ift. Forsvarets behov for skibsanskaffelser i fremtiden. Anbefalingerne indeholder tre modeller, herunder en model der kan medføre etablering af en fuldt vertikalt integreret (hvor skibe bygges, samles og udrustes) skibsbygningsfabrik.

Anbefalingerne skal bl.a. bruges i drøftelser med Folketinget forsvarsforligskreds om nye delaftaler, som forventes at finde sted i løbet af efteråret 2024. I partnerskabets afrapportering indgår både henvisninger til kompetencerne hos eksisterende fynske værfter, ligesom Syddansk Universitets Large Structure Production (LSP) Center også nævnes som en styrkeposition i den maritime sektor i Danmark. Esbjerg Shipyard A/S er tillige nævnt, som det eneste sydjyske under betegnelse "mindre danske værfter" uden detaljer om kompetencer mv.

Odense Kommune har på den baggrund taget initiativ til en fynsk alliance med henblik på, at skabe opmærksomhed på potentialet, herunder ift. brug af regionens stærke kompetencer inden for anvendelse af robotteknologi og automation ved at etablere en ny fuldt integreret national produktionsfacilitet på Odense Havn. Alliancen har som et først skridt rettet henvendelse til forsvarsministeren (tillige sendt til forsvarsordførerne fra partierne bag forsvarsforliget) og gjort opmærksom på de fynske kompetencer samt behov for, at partnerskabets anbefalinger vedrørende en langsigtet strategisk skibsanskaffelsesplan og videresalg af brugte krigsskibe også implementeres, som forudsætning for realisering af en national produktionsfacilitet.

Odense Kommune har inviteret Region Syddanmark til at deltage i alliancen.

Medlemskab sker ved tilslutning og underskrift på vedlagte forslag til letter of intent (LoI). Medlemmerne er bl.a. enige om i fællesskab at arbejde for følgende strategiske mål, som vurderes at skabe den største fælles værdi for den maritime branche på tværs af Fyn:

- Der skal ske en fuld implementering af anbefalingerne fra "Partnerskabet for det Maritime Område", hvilket særligt medfører etablering af en ny integreret national produktionsfacilitet (jf. partnerskabets anbefaling 3) på Odense Havn.
- Det medfører blandt andet, at Forsvaret skal binde sig til en strategisk plan for skibsanskaffelser over en periode på 20-25 år (jf. partnerskabets anbefaling 1), hvilket vil give en større investeringssikkerhed i den maritime branche samt planlægge efter systematisk videresalg af brugte krigsskibe efter ca. 15-20 år (jf. partnerskabets anbefaling 2). Dette vil give flere ordre til virksomheder i den maritime sektor samt mere tidssvarende og driftsbillige skibe til Forsvaret.

- Hertil kommer, at Forsvaret i muligt omfang skal stille krav om øget anvendelse af automatisering og robotteknologi i forbindelse med anskaffelser af nye krigsskibe (jf. partnerskabets anbefaling 4).

Alliancen underlægges ikke nogen formel juridisk konstruktion. Alliancemedlemmerne bindes alene sammen af en fælles forståelse af, at alle aktører indgår i et fællesskab, hvor medlemmerne alle arbejder frem mod alliansens strategiske mål. Alliancen består indtil videre af en række offentlige myndigheder, værfter, havne, virksomheder i den maritime sektor, relevante uddannelses- og forskningsinstitutioner, erhvervsorganisationer og fagbevægelsen.

Det er administrationens vurdering, at alliansens formål kan understøtte videreudvikling af syddanske udviklingsmiljøer, eks. inden for robotteknologi og automation, hvilket er et mål i den regionale udviklingsstrategi. Regionens muligheder for konkret understøttelse af etablering af en krigsskibsproduktion på Fyn er dog begrænset i lyset af regionens fraværende lovhjemmel på erhvervsudviklingsområdet og begrænsede hjemmel på regional udviklingsområdet. Regionens muligheder for at støtte op om alliansens videre konkrete arbejde vil være inden for regionens lovhjemlede opgaver, fx inden for uddannelse eller grænseoverskridende samarbejde.

Klimavurdering

Det vurderes, at alliancen i sig selv ikke har betydning for klimaet eller opfyldelse af regionens klimastrategi.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler regionsrådet:

At Region Syddanmark ved underskrift på vedlagte forslag til letter of intent tilslutter sig "Alliancen for bygning af krigsskibe på Fyn".

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Et flertal anbefaler indstillingen over for Regionsrådet.

Martin Schmidt Konradsen, (Ø), stemte imod indstillingen.

Martin Schmidt Konradsen, (Ø), afgav følgende mindretalsudtalelse:

"Regionernes opgave er sundhed, trivsel og det gode liv. Samtidig ønsker regionen at indgå partnerskaber til at bekæmpe klimaproblemerne. At understøtte og indgå en alliance om at understøtte en krigsindustri, der er en af de helt store forurenere, og lade Fyn blive en krigsskibsproduktionsfacilitet, er for Enhedslisten det stik modsatte af al dette, og er noget vi ikke vil støtte".

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Rapport "Nationalt partnerskab for det maritime område"

Letter of intent - Alliancen for bygning af krigsskibe på Fyn

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 7: Godkendelse af samarbejdsaftale mellem Vejle Kommune, DGI og Region Syddanmark om DGI Landsstævne 2025

23/27136

Resumé

På baggrund af Regionsrådets beslutning om at reservere midler til DGI Landsstævne 2025 på mødet den 18. marts 2024, forelægges forslag til samarbejdsaftale med Vejle Kommune og DGI vedr. DGI Landsstævne 2025 til godkendelse.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede på mødet den 18. marts 2024 at reservere 1,5 mio. kr. til indgåelsen af en samarbejdsaftale med Vejle Kommune og DGI i forbindelse med DGI Landsstævnet 2025 i Vejle. I samarbejde med Vejle Kommune og DGI er der udarbejdet vedlagte forslag til samarbejdsaftale vedr. DGI Landsstævne 2025.

Parternes forpligtelser ifølge forslag til samarbejdsaftale er, at DGI og Vejle Kommune står for den praktiske planlægning og afvikling af DGI Landsstævne 2025, og at Region Syddanmark, ud over at medfinansiere stævnet med 1,5 mio. kr., får mulighed for bemanding af en stand på Landsstævnet, hvor RSD kan formidle og synliggøre egne indsatser, og at Region Syddanmark deltager i andre arrangementer i forbindelse med landsstævnet.

Ved det seneste landsstævne i Svendborg i 2022 fremviste regionen aktiviteter, der kunne sammenfattes under overskriften ”Mental sundhed og trivsel”. Udgangspunktet var, at aktiviteterne skulle være inddragende og involverende for de besøgende. Under overskriften ”Mental sundhed og Trivsel” blev der derfor fremvist 6 indsatser inden for temaet.

Forslag til samarbejdsaftalen giver i lighed med i 2022, mulighed for at bemane en stand og fremvise aktiviteter. Administrationen har været i indledende kontakt med nogle af de bedragsydere, som fremviste aktiviteter ved landsstævnet i 2022 og har fået positive tilbagemeldinger i forhold til evt. deltagelse. En yderligere konkretisering af indsatserne ved landsstævnet, afventer dog aftalen om ny sundhedsreform, da regionernes fremtidige opgaver forventeligt vil blive påvirket af reformen.

Efter regionsrådets godkendelse underskrives aftalen.

Klimavurdering

Det vurderes, at sagen ikke har direkte indvirkning for klimaet, men at landstævnet kan udbrede viden om Region Syddanmarks indsatser inden for klimaområdet.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler Regionsrådet:

At godkende forslag til samarbejdsaftale mellem Vejle Kommune, DGI og Region Syddanmark om DGI Landsstævne 2025.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag: Forslag til samarbejdsaftale vedr. DGI Landsstævne 2025

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 8: Godkendelse af initiativ til fremme af samarbejde mellem kulturhuse i Syddanmark

24/36177

Resumé

Det foreslås, at der igangsættes et pilotprojekt, "Sammen om fremtidens værdifulde kulturudbud i Syddanmark," med det formål at styrke samarbejde og netværksdannelse mellem kulturhuse i Syddanmark. Initiativet skal på sigt ligeledes bidrage til at øge kulturhusenes evne til at bidrage til bosætning, sundhed og trivsel gennem kunst og kultur ved hjælp af videndeling mv. Det indstilles, at der fra Strategipuljen bevilges 500.000 kr. til projektets gennemførelse.

Sagsfremstilling

Af de resterende midler, der er til rådighed i Strategipuljen for resten af 2024 til strategiske udviklingsprojekter, foreslås det, at der afsættes 500.000 kr. til at indgå en samarbejdsaftale om pilotprojektet "Sammen om fremtidens værdifulde kulturudbud i Syddanmark."

Dette initiativ sigter mod at fremme et tættere samarbejde mellem kulturhusene i regionen for at styrke deres rolle som både professionelle kulturinstitutioner og samlingssted for lokale fællesskaber. Initiativet bidrager således til den regionale vision om 'Et sammenhængende og attraktivt Syddanmark' samt 'Et sundt Syddanmark i trivsel' og til den tværgående forstærker om 'Partnerskaber'.

Spinderihallerne i Vejle og Kulturmaskinen i Odense vil koordinere arbejdet med pilotprojektet. Initiativet har til formål at opbygge og styrke et regionalt netværk og understøtte videndeling og ressourceudveksling. Gennem samarbejde på tværs af kommunegrænser kan der skabes partnerskaber mellem kommuner og kulturhuse, hvilket muliggør en bredere rækkevidde af aktiviteter til borgerne. Derudover skal initiativet forstærke kulturhusenes rolle i lokalsamfundet ved at understøtte deres dobbelte funktion som både professionelle kulturformidlere og lokale fællesskabsaktører.

Pilotprojektet forventes at bidrage til en styrkelse af samarbejdet mellem kulturhusene i Syddanmark og skal konkret i løbet af 2025 kortlægge kulturhusenes nuværende indsats samt undersøge deres konkrete behov og ønsker til øget samarbejde fremover. Der udarbejdes til sidst i pilotprojektet anbefalinger til indfrielse af potentialet. Det skal skabe grundlag for en mulig udvikling og videreførelse af indsatsen frem til 2028. Det indstilles, at der bevilges 500.000 kr. til projektet fra Strategipuljen, og at administrationen på denne baggrund indgår en samarbejdsaftale med parterne.

Der er dialog med Spinderihallerne i Vejle og Kulturmaskinen i Odense om et partnerskab om pilotprojektet.

I forlængelse af regeringens udspil til en sundhedsreform med forslag om bortfald af den regionale udviklingsstrategi og dertil knyttede aktiviteter kan det bemærkes, at kortlægning og anbefalinger efterfølgende også vil kunne anvendes af andre relevante parter, som vil kunne videreføre indsatserne, herunder kommuner, kulturhuse m.v.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler regionsrådet:

At godkende, at der bevilges 500.000 kr. fra Strategipuljen i 2024 til pilotprojektet "Sammen om fremtidens værdifulde kulturudbud i Syddanmark".

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Projektbeskrivelse vedr. fremme af samarbejde mellem kulturhuse i Syddanmark

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 9: Orientering om kultur for unge på landet

23/36866

Resumé

Der orienteres om resultaterne fra to initiativer om kultur for unge i landdistrikter.

Sagsfremstilling

Med udgangspunkt i den tidligere kulturstrategi 2020-2023 "En attraktiv og oplevelsesrig region" og visionerne i den nye udviklingsstrategi om "Et sammenhængende og attraktivt Syddanmark" og "Et sundt Syddanmark i trivsel" har Region Syddanmark ønsket at tilvejebringe viden om unge på landet og kultur og fællesskaber. Det er gjort gennem to initiativer, der nu er afsluttede, og som der orienteres om.

Det første initiativ var Region Syddanmark med til at sætte i gang i 2021 på baggrund af dialog med SDUs Center for Landdistriktsforskning og kommunale kultur- og landdistriktskonsulenter i regionen. Denne dialog mundede ud i det EU-finansierede Erasmus+-projekt om kultur for unge i landdistrikter "R YOU CULT - A room of their own", som Region Syddanmark har været partner i.

Målet med projektet har været at udarbejde et uddannelsesforløb om kultur for unge på landet rettet mod kulturmedarbejdere i kommuner og kulturinstitutioner i EU. SDU var leadpartner og de øvrige partnere var University of Jyväskylä, The Museum of Central Finland, City of Jyväskylä, University of Lisbon og Region Alentejo. Initiativet blev afsluttet med en konference den 19. september 2024, hvor universiteterne præsenterede deres forslag til et uddannelsesforløb for kulturmedarbejdere, og hvor der blev afholdt en paneldebat med deltagelse af bl.a. Martin Schmidt Konradsen fra Region Syddanmark. Herudover præsenterede de regionale partnere projektets anbefalinger om kultur til unge på landet rettet mod det politiske niveau i kommuner og regioner. [Anbefalingerne kan læses her i deres fulde længde.](#)

I det andet initiativ har Center for Landdistriktsforskning, SDU, i 2024 udarbejdet en rapport med titlen "Unge engagement i kulturaktiviteter". Rapporten bygger videre på eksisterende viden, bl.a. den viden, der blev genereret i tidligere nævnte Erasmus+-projekt. Der er også indsamlet ny viden, herunder via interviews med unge fra Region Syddanmark som opfølgning på en spørgeskemaundersøgelse med unge fra Region Midtjylland. [Rapporten kan læses her i sin fulde længde.](#)

I både Erasmus+-projektet og i SDU's rapport er der formuleret en række anbefalinger om kultur for unge på landet til det politiske niveau i kommuner og regioner. Mange af anbefalingerne er målrettet det kommunale niveau. Følgende anbefalinger vurderes dog at kunne være relevante at inddrage i Region Syddanmarks arbejde med udmøntning af den regionale udviklingsstrategi:

SDU-rapporten:

- Undgå at involvere unge i policy- og planlægsprocesser, som de aldrig ser resultatet af.
- Udarbejd i samarbejde med erfarne kulturaktive unge forslag til, hvordan man som ungeforeninger og netværk kan organisere sig, så det passer til unge.
- Ved etablering af fysiske rammer for unge indarbejd løsninger på de kulturaktives transportproblematik.

Erasmus+-projektet:

- Giv de unge en stemme og en plads ved bordet, invester i involvering.

- Giv medarbejdere på kulturområdet kompetencer målrettet ungekultur på landet.
- Del viden og understøt netværk blandt relevante medarbejdere på tværs af kommunerne.
- Brug nye og mere fleksible metoder og minimer bureaukratiet i arbejdet med kultur for unge i landområder for at møde de unges behov bedre.
- Unge er en mangfoldig gruppe – hav en inklusiv tilgang.
- Gør kulturaktiviteter for unge på landet mere tilgængelige – geografisk såvel som økonomisk.
- Digitalt engagement og innovation bidrager til bedre tilgængelighed, fx kulturelle aktiviteter gennem digitale platforme og sociale medier.

Administrationen vil præsentere resultaterne på mødet.

Det kan afslutningsvis nævnes, at erfaringer og anbefalinger fra de to initiativer inddrages i samarbejdet med Designskolen Kolding og Kulturens Analyseinstitut om initiativet ”Frivillighed og fællesskab” som blev besluttet igangsat af Regionsrådet i december 2023. Herudover vil administrationen inddrage anbefalingerne i forslag til udmøntning af bl.a. kulturmidlerne i de kommende år.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering i sagen, da sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Til orientering.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 10: Eventuelt

24/360

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Martin Schmidt Konradsen orienterede om godt møde i ENCORE-netværket om bl.a. naturgenopretning, herunder måling af effekter.

Administrationen orienterede om, at børne- og undervisningsministeren har svaret på regionsrådets henvendelse vedr. behovet for en ny udbudsrunde vedr. International Baccalaureate (IB). Ministerens svar er sendt til regionsrådet.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 11: Næste møde

24/360

Sagsfremstilling

Næste møde er tirsdag den 26. november 2024 kl.10.00-13.00 i regionshuset.

Mødeplanen for 2025 er:

- Tirsdag den 7. januar 2025 kl. 11.00-13.00 (RESERVERET).
- Tirsdag den 28. januar 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 4. marts 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 1. april 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 6. maj 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 27. maj 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 5. august 2025 kl. 11.00-13.00 (RESERVERET).
- Tirsdag den 2. september 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 30. september 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 4. november 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 25. november 2025 kl. 10.00-13.00.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 05-11-2024

Næste møde er tirsdag den 26. november 2024 kl.10.00-13.00 i regionshuset.

Karsten Uno Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Karsten Uno Petersen, A

Punkt 12: Underskriftsside

24/360

Fraværende Karsten Uno Petersen, A